

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 14 lutego 2020 r.

Znak: WK-610/39/4/19/20

Pan
Czesław Burek
Wójt Gminy
Lubomia

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 7 listopada do 6 grudnia 2019 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Lubomia** za okres od 1 stycznia 2015 r. do 6 grudnia 2019 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 18 grudnia 2019 r. przez Wójta Gminy oraz Skarbnika Gminy, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137).

W zakresie zamówień publicznych:

– *W zakresie realizowanego w 2017 r. postępowania o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego pn.: „Drenaż opaskowy oraz termomodernizacja ścian fundamentowych w budynku ZSO w Syryni” stwierdzono:*

- *dokonanie zmiany umowy nr RO.272.138.2017. RK z dnia 10 lipca 2017 r. o ww. zamówienie polegającej na przesunięciu terminu realizacji jej przedmiotu, pomimo braku zaistnienia przesłanek warunkujących możliwość takiej zmiany określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Naruszono tym art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 z późn. zm.), zgodnie z którym zakazuje się zmian postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności: zmiany zostały przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postaci jednoznacznych postanowień umownych, które określają ich zakres, w szczególności możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia wykonawcy, i charakter oraz warunki wprowadzenia zmian.*

Zgodnie ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia Zamawiający przewidział możliwość istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru Wykonawcy w przypadku m.in. zmiany terminu zakończenia realizacji przedmiotu zamówienia na okoliczność zaistnienia zmian będących

konsekwencją działań leżących po stronie Zamawiającego i niewynikających z winy Wykonawcy: w przypadku wprowadzenia przez Zamawiającego istotnych zmian – w rozumieniu art. 36 a ustawy Prawo budowlane, w odniesieniu do przedmiotu Zamówienia.

Powyższe postanowienia zawarte zostały w § 16 ust. 1 pkt 2) lit. b) umowy nr RO.272.138.2017.RK z dnia 10 lipca 2017 r. i na ich podstawie, zgodnie z aneksem nr RO.272.170.2017.RK zawartym w dniu 4 sierpnia 2017 r., wprowadzono zmiany w zakresie terminu realizacji przedmiotu umowy, stanowiącego de facto pozacenowe kryterium oceny ofert, gdzie przedłużony on został z dnia 21 sierpnia 2017 r. do 22 września 2017 r.

Przesłanką zawarcia ww. aneksu były zmiany rozwiązań projektowych obejmujących m.in: remont tarasu przyziemia domu nauczyciela, wymianę podrynników – zimnego odcinka rur spustowych odprowadzających wody deszczowe do kanalizacji, zadaszenie wejścia głównego do szkoły, dostawę i montaż drzwi zewnętrznych do kotłowni, kuchni i magazynu odpadków.

Przepis art. 36a ww. ustawy Prawo budowlane uzależnia wprowadzenie zmian o charakterze istotnym od uzyskania stosownej ostatecznej decyzji o zmianie decyzji o pozwoleniu na budowę.

Zgodnie z treścią wyjaśnień złożonych w toku kontroli przez pracownikom Gminy Lubomia w zakresie robót objętych ww. aneksem uzyskanie decyzji zmieniającej pozwolenie na budowę nie było konieczne. Konsekwencją powyższego stwierdzić należy, iż do istotnych zmian w rozumieniu art. 36a ustawy Prawo budowlane faktycznie nie doszło.

Powyższy aneks nr RO.272.170.2017.RK z dnia 4 sierpnia 2017 r. w imieniu Gminy Lubomia podpisał p. Czesław Burek – Wójt Gminy Lubomia.

- nieterminowy zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy wniesionego w pieniądzu przez Wykonawcę ww. zadania, czym naruszono art. 151 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 z późn. zm.). Zgodnie z ww. postanowieniami Zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane.

Ponadto zgodnie z § 12 ust. 10 w związku z ust. 6 strony umowy nr RO.272.138.2017. RK z dnia 10 lipca 2017 r. postanowiły, iż wniesiona w formie gotówki kwota 22.737,85 zł, tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy podlegała będzie zwolnieniu do wysokości 70% w terminie 30 dni po odbiorze końcowym przedmiotu umowy, a tego dokonano na podstawie protokołu odbioru usunięcia usterek z dnia 4 października 2017 r. stwierdzonych w protokole końcowego odbioru robót z dnia 29 września 2017 r. (dotyczy zakresu umowy podstawowej i aneksu nr 1). Natomiast zwrotu 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy (wraz z odsetkami) w kwocie 16.445,56 zł dokonano w dniu 28 listopada 2018 r.

Pisemny wniosek o zwrot 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy został sporządzony przez Zastępcę Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej, Inwestycji i Środków Zewnętrznych w trakcie kontroli – w dniu 27 listopada 2019 r. i następnie przekazany do Referatu Budżetu.

Prowadzenie postępowań dotyczących zamówień publicznych w zakresie realizowanych inwestycji powierzono na podstawie zarządzenia nr RO.120.14.2015 Wójta Gminy Lubomia z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego określającego organizację i zasady funkcjonowania Urzędu Gminy Lubomia, pracownikom Referatu Gospodarki Komunalnej, Inwestycji i Środków Zewnętrznych. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 1

Dokonywać zmian umowy o zamówienie publiczne w zakresie przesunięcia terminu realizacji zamówienia wyłącznie w sytuacji spełnienia przesłanek takiej zmiany określonych w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia, stosownie do art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 z późn. zm.).

Wniosek nr 2

Zapewnić zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez Zamawiającego za należyte wykonane, zgodnie z art. 151 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

- *W 2018 r. przeprowadzono postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego o udzielenie zamówienia publicznego dla usługi na zadanie pn. „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie Gminy Lubomia, w którym w zakresie warunku dysponowania odpowiednim potencjałem technicznym wskazano, iż za wykonawcę posiadającego niezbędny potencjał techniczny uznany zostanie taki, który dysponuje odpowiednio usytuowaną i wyposażoną bazą magazynowo-transportową, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 122) w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Wykonawca winien wykazać, że dysponuje co najmniej bazą magazynowo-transportową usytuowaną w gminie z której terenu odbiera te odpady, lub w odległości nie większej niż 60 km od granicy tej gminy na terenie, do którego posiada tytuł prawny.*

Zamawiający opisując warunek udziału w postępowaniu dotyczący potencjału technicznego, powinien był uwzględnić szerszy aspekt dysponowania tym potencjałem i dopuścić do udziału w tymże przetargu nie tylko wykonawców, którzy w dniu w którym upływał termin składania ofert posiadali już bazę magazynowo-transportową ale także tych wykonawców, którzy zobowiązaliby się do zorganizowania takiej bazy na czas realizacji zamówienia, o ile ich oferta zostałaby oceniona najwyżej. Wymóg posiadania bazy magazynowo-transportowej może odnosić się bowiem tylko do podmiotu odbierającego odpady od właścicieli nieruchomości, czyli podmiotu, który wykonuje usługę, nie zaś do wykonawców ubiegających się dopiero o to zamówienie. Stanowią o tym art. 9d ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (Dz. U. z 2013 r. poz. 122). Warunek określony w taki sposób ograniczał uczestnictwo w postępowaniu przetargowym podmiotom, nieposiadającym na etapie przeprowadzanego postępowania (a więc w sytuacji, kiedy wynik postępowania jest nieznanym) bazy magazynowo-transportowej, usytuowanej w Gminie Lubomia lub w odległości nie większej niż 60 km od granicy gminy, na terenie do którego posiada tytuł prawny. Takie określenie warunku udziału w postępowaniu stawia w uprzywilejowanej sytuacji wykonawców posiadających ww. bazę.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.) zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia

w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców. W myśl art. 22 ust. 1a ww. ustawy, zamawiający określa warunki udziału w postępowaniu oraz wymagane od wykonawców środki dowodowe w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiającą ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia, w szczególności wyrażając je jako minimalne poziomy zdolności.

Zadania w zakresie opisu warunków udziału w postępowaniu należały do Inspektora oraz Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej, Inwestycji i Środków Zewnętrznych. Bezpośredni nadzór nad pracownikami sprawował Zastępca Wójta.

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lubomia w zakresie określania warunków udziału w postępowaniu stosownie do 22 ust. 1 a oraz art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1843) mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869).

W zakresie długu publicznego:

- *W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Lubomia na lata 2019 - 2029 przyjętej uchwałą Nr IV/26/2018 Rady Gminy Lubomia z dnia 27 grudnia 2018 r. ze zmianami, nie wykazano spłat rat kapitałowych wynikających z tytułu zobowiązań faktycznie zaciągniętych przez Gminę Lubomia.*

Stosownie do przepisów art. 226 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą co najmniej przychody i rozchody budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem długu zaciągniętego oraz planowanego do zaciągnięcia.

W pozycji 14.1 „Spłaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w poz. 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych” wieloletniej prognozy nie ujęto przypadających do spłaty na lata 2019-2029 transz wynikających z ośmiu umów pożyczek i pięciu umów kredytów, a zaciągniętych przez Gminę Lubomia, wartość których wynosiła odpowiednio:

na rok 2019 – 577.113,50 zł,

na rok 2020 – 992.814,00 zł,

na rok 2021 – 645.672,00 zł,

na rok 2022 – 614.372,00 zł,

na rok 2023 – 567.372,00 zł,

na rok 2024 – 1.552.950,00 zł,

na rok 2025 – 1.813.196,00 zł,

na rok 2026 – 1.790.436,00 zł,

na rok 2027 – 1.790.436,00 zł,

na rok 2028 – 1.790.436,00 zł,

na rok 2028 – 1.742.429,00 zł.

Sprawozdania Rb- NDS sporządzane na dzień 31 marca 2019 r, 30 czerwca 2019 r. oraz na dzień 30 września 2019 r. po stronie przychodów, jak i sprawozdania Rb-Z za I, II i III kwartał 2019 r. w zakresie zobowiązań wykazywały prawidłowe dane w tym zakresie.

Opracowywanie projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy Lubomia należało do zakresu obowiązków służbowych p. Małgorzaty Kolarczyk – Skarbnika Gminy Lubomia.

Uchwałą nr XVI/102/2019 Rady Gminy Lubomia z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2019-2029 ujęto kwoty spłat rat kapitałowych z tytułu zobowiązań już zaciągniętych.

Wniosek nr 4

Zapewnić uwzględnianie w Wieloletniej Prognozie Finansowej rzetelnych (obiektywnych) wartości, tj. wynikających z zawartych umów, w zakresie spłat rat pożyczek i kredytów zaciągniętych przez Gminę Lubomia, mając na uwadze art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lubomia w zakresie przygotowywania projektów Wieloletniej Prognozy Finansowej, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie realizacji planu finansowego:

- W latach 2017 i 2019 w Urzędzie Gminy Lubomia dokonano wydatków, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki. Naruszono tym art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn.zm.). Zgodnie ze wskazanymi przepisami, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych, a dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów. Zasada nieprzekraczalności limitów wydatków określonych w planie finansowym wydatków wynika również z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.*

Przekroczenia planu wydatków stwierdzono w zakresie wydatków o łącznej wartości 6.705,27 zł, w tym w 2017 r. w kwocie 1.705,27 zł, a w 2019 r. w kwocie 5.000,00 zł, poniesionych w podziałkach klasyfikacji budżetowej w:

- dziale 750, rozdziale 75023 – „Administracja publiczna”, § 4210 – „Zakup materiałów i wyposażenia” w dniu 28 grudnia 2017 r. o kwotę 1.307,17 zł,*
- dziale 750, rozdz. 75023 - „Administracja publiczna”, § 4400 – „Administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia gospodarcze” w dniu 28 grudnia 2017 r. o kwotę 398,10 zł,*
- dziale 757, rozdziale 75702 – „Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyty i pożyczki”, § 8010 – „Rozliczenia z bankami związane z obsługą długu publicznego” w dniu 7 czerwca 2019 r. o kwotę 5.000,00 zł.*

Powyższe przekroczenia planu finansowego dotyczyły m.in. prowizji za zwiększenie limitu kredytu w rachunku bieżącym, kosztów utrzymania budynku, zakupu akcesoriów łazienkowych, baterii, materiałów biurowych.

Zgodnie z wyjaśnieniami Zastępcy Skarbnika Gminy, przyczyną przekroczenia planu finansowego:

- na dzień 28 grudnia 2017 r. było zmniejszenie planu w tym dniu na ww. klasyfikacji*

budżetowej uchwałą Rady Gminy Lubomia Nr XLII/275/2017 z dnia 28 grudnia 2017 r., zgodnie z wnioskiem pracownika merytorycznego.

- na dzień 7 czerwca 2019 r. w związku z zaplanowaniem środków w budżecie gminy na 2019 r. w dziale 757, rozdziale 75702, § 8110 – „Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek”. Po analizie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.) uznano, że prowizję należałoby ująć w § 8010. Na dzień ujęcia wydatku w księgach rachunkowych były środki w ramach grupy wydatków 1810 (obsługa długu jednostki samorządu terytorialnego), natomiast brak było planu w § 8010.

Zarządzeniem Nr RO.0050.067.2019 Wójta Gminy Lubomia z dnia 19 czerwca 2019 r. zwiększono plan w dziale 757, rozdziale 75702, § 8010 o kwotę 5.000,00 zł.

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lubomia w celu zapewnienia dokonywania wydatków zgodnie z planem finansowym, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie dochodów podatkowych:

- W latach 2015 - 2019 do dnia kontroli, nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego danych o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatników do złożenia korekt informacji, deklaracji podatkowych oraz do wyjaśnienia przyczyn ich niezłożenia.*

Zgodnie z art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.), organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Stosownie do art. 274a § 1 tej ustawy, organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. W myśl art. 274a § 2 tej ustawy, w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Ponadto, organ podatkowy nie skorzystał z możliwości przeprowadzenia u podatników kontroli podatkowej, o której mowa w art. 281 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z przytoczonym przepisem, organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzić kontrolę podatkową u podatników. W myśl art. 281 § 2 ww. ustawy, celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Powyższe dotyczyło:

- podatnika łącznego zobowiązania pieniężnego o numerze karty kontowej 400367 (osoba fizyczna, prowadząca działalność gospodarczą), który nie wykazał w sprawie podatku od nieruchomości za lata 2015-03/2019 obmiaru wszystkich gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz wartości wszystkich budowli*

związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Podatnik od marca 2019 r. zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej.

W wyniku oględzin przeprowadzonych przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wraz z pracownikiem Urzędu Gminy Lubomia ustalono, iż na nieruchomości podatnika nadal składowane są wyroby budowlane z betonu oraz funkcjonuje silos wieżowy służący do produkcji mieszanek betonowych. Powyższe zatem może świadczyć o wykorzystywaniu nieruchomości będących w posiadaniu podatnika, co najmniej w latach 2015 r. do lutego 2019 r., zadeklarowanych jako grunty pozostałe, na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej.

W toku kontroli w dniu 2 grudnia 2019 r. podatnik złożył korektę informacji w sprawie podatku od nieruchomości za lata 2015 - 2019, w której powierzchnię 0,1774 ha gruntów pozostałych, włączył w obmiar gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz zwiększył w tym okresie wartość budowli z 4.500,00 zł na 6.000,00 zł.

- podatnika do 2019 r. łącznego zobowiązania pieniężnego o numerze karty kontowej 601370 (osoby fizyczne, małżeństwo prowadzące działalność gospodarczą), który nie wykazał w informacji w sprawie podatku od nieruchomości za lata 2015 - 2018 obmiaru wszystkich gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej oraz wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. We wskazanym okresie na łączną powierzchnię o obmiarze 0,5019 ha, wyłącznie pow. 0,0700 ha gruntów zadeklarowana została przez podatnika jako związana z prowadzeniem działalności gospodarczej. Pozostałą powierzchnię podatnik zadeklarował w podatku rolnym.

Rzut wygenerowany z Systemu Informacji Przestrzennej obsługiwanego przez Starostwo Powiatowe oraz wyniki oględzin przeprowadzonych przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wraz z pracownikiem Urzędu Gminy Lubomia wskazuje na zajęcie przedmiotowej nieruchomości w całości na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej podatnika, na terenie jej bowiem wokół budynku zlokalizowane są powierzchnie utwardzone, wyłożone kostką brukową, stanowiące ciągi piesze oraz strefy zieleni i wypoczynku (plac zabaw, altanka) służące osobom korzystającym z usług podatnika.

W toku kontroli pismem z dnia 28 listopada 2019 r. organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia korekty informacji w sprawie podatku od nieruchomości na okoliczność opodatkowana budowli w postaci zlokalizowanych wokół budynku restauracji powierzchni utwardzonych, wyłożonych kostką brukową, stanowiących ciągi piesze oraz strefy zieleni i wypoczynku za lata 2015 - 2019 oraz na okoliczność gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej za lata 2015 - 2018.

- podatnika o numerze karty kontowej 400922 (osoba fizyczna, prowadząca działalność gospodarczą), który nie wykazał w informacji w sprawie podatku od nieruchomości za lata 2015-2019 wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W wyniku oględzin przeprowadzonych przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wraz z pracownikiem Urzędu Gminy Lubomia ustalono, iż na nieruchomości, zajętej na prowadzenie działalności gospodarczej funkcjonuje plac utwardzony, wyłożony kostką brukową, pełniący m.in. funkcje parkingu czy ciągu pieszego służącego osobom korzystającym z usług podatnika.

W toku kontroli w dniu 29 listopada 2019 r. podatnik złożył korektę informacji w sprawie podatku od nieruchomości za lata 2015 - 2019, w której w zakresie przedmiotów opodatkowania wykazał dodatkowo wartość budowli w kwocie 14.000,00 zł.

- podatnika o numerze karty kontowej 1/43 (spółka jawna niemająca osobowości prawnej), który nie wykazał w deklaracji w sprawie podatku od nieruchomości za lata 2015-2019 wartości wszystkich budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Zadeklarowana wartość 2.000,00 zł stanowi wartość suwnicy.

Z rzutu wygenerowanego z Systemu Informacji Przestrzennej obsługiwane przez Starostwo Powiatowe wynika, iż na nieruchomości, zajętej na prowadzenie działalności gospodarczej funkcjonuje stacjonarny węzeł betoniarski, służący do produkcji betonu.

W toku kontroli w dniu 27 listopada 2019 r. organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia korekt deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2015 - 2019 na okoliczność opodatkowania stacjonarnego węzła betoniarskiego. W dniu 13 grudnia 2019 r. podatnik złożył korektę informacji w sprawie podatku od nieruchomości za lata 2015 - 2019, w której w zakresie przedmiotów opodatkowania wartość budowli zwiększył do kwoty 11.993,33 zł.

- podatnika o numerze karty kontowej 1/65 (osoba prawna, spółka z o.o.), który niezgodnie ze stanem faktycznym w latach 2015-2019 deklarował będące w jego posiadaniu przedmioty opodatkowania, stanowiące bądź to własność podatnika, bądź przedmiot odpłatnego korzystania na podstawie umów cywilnych.

Podatnik w złożonych deklaracjach na rok 2015 (wpływ 18.12.2015 r. z obowiązkiem podatkowym od XI/2015) i 2016 (wpływ 15.04.2016 r.) deklarował pow. 0,8427 ha gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Wskazana powierzchnia wynikała z załączonych do deklaracji na 2015 r. umów dzierżawy gruntu zawartych przez podatnika ze Skarbem Państwa – Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Gliwicach, tj.:

- nr 17/ZbRac/2015 z 1 października 2015 r. w przedmiocie dzierżawy działek o nr ewidencyjnych 412/37 i 414/38 o łącznej pow. 0,2858 ha z okresem obowiązywania od dnia 01.10.2015 r. do 31.12.2016 r.,

- nr 15/ZbRac/2015 z 13 października 2015 r. w przedmiocie dzierżawy działki o nr ewidencyjnym 413/37 o pow. 0,4128 ha z okresem obowiązywania od dnia 01.10.2015 r. do 31.12.2016 r.,

- nr 16/ZbRac/2015 z 1 października 2015 r. w przedmiocie dzierżawy działki o nr ewidencyjnym 15 o pow. 0,1430 ha z okresem obowiązywania od dnia 01.10.2015 r. do 31.12.2016 r.

Podatnik nie złożył deklaracji za 2017 r.

Natomiast w złożonej na 2018 r. deklaracji powierzchnię gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej zadeklarował w obmiarze 0,6988 ha. Wskazana powierzchnia wynikała z załączonego do deklaracji wniosku podatnika skierowanego do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach o zawarcie umowy w przedmiocie dzierżawy nieruchomości o nr ewidencyjnych działek 15, 413/37 i 414/38 o łącznej pow. 0,6988 ha.

Zgodnie z wypisem z ewidencji gruntów:

- łączna pow. dz. nr 15 o stanowi 0,1430 ha, gdzie pow. 0,1313 ha oznaczona jest symbolem Ws, natomiast pow. 0,0117 ha oznaczona jest symbolem RIIIb;

- łączna pow. dz. nr 413/37 o stanowi 0,1428 ha, gdzie pow. 0,3867 ha oznaczona jest symbolem Ws, natomiast pow. 0,0261 ha oznaczona jest symbolem RIIIb;

- łączna pow. dz. nr 414/38 o stanowi 0,1430 ha, gdzie pow. 0,0467 ha oznaczona jest symbolem Ws, natomiast pow. 0,0963 ha oznaczona jest symbolem RIIIb.

W złożonej z kolei za rok 2019 deklaracji na podatek od nieruchomości podatnik zadeklarował pow. 0,0920 ha gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz 0,7752 ha gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub

wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych. Na wskazaną powierzchnię zgodnie ze wskazaniem organu podatkowego składał się łączny obmiar nieruchomości o oznaczeniu ewidencyjnym działek: 475/47, 379/35, 112, 115, 116.

Zgodnie z wypisem z ewidencji gruntów:

- łączna pow. dz. nr 475/47 stanowi 0,2614 ha, gdzie pow. 0,1895 ha oznaczona jest symbolem Ws, natomiast pow. 0,0719 ha oznaczona jest symbolem Tr;
- łączna pow. dz. nr 379/35 stanowi 0,5138 ha, gdzie pow. 0,4787 ha oznaczona jest symbolem Ws, natomiast pow. 0,0351 ha oznaczona jest symbolem RIIIb;
- pow. dz. nr 112 stanowi 0,0490 ha i oznaczona jest symbolem RIIIb;
- pow. dz. nr 115 stanowi 0,0230 ha i oznaczona jest symbolem RIIIb;
- pow. dz. nr 116 stanowi 0,0200 ha i oznaczona jest symbolem RIIIb.

Tym samym łączna powierzchnia gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi stanowi łączny obmiar 0,6682 ha.

Podatnik do powyższych nieruchomości posiada tytuł własności (zgodnie z wypisem z rejestru gruntów). Z informacji powziętych przez organ podatkowy, tytuł własności do nieruchomości o nr działek 115 i 116 podatnik nabył od 2010 r., 379/35 od 2011 r., 112 i 475/47 od 2012 r.

Zgodnie z oświadczeniem organu podatkowego, podatnik nie deklaruje podatku rolnego.

Jak ustalono podatnik jest również podmiotem uiszczającym na rzecz Gminy Lubomia opłatę eksploatacyjną tytułem wydobywania kopaliny, kruszywa naturalnego na podstawie koncesji udzielonej decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 597/OS/2011 z dnia 1 marca 2011 r. zmienionej decyzją nr 2538/OS/2016 z dnia 12 października 2016 r., gdzie zgodnie z jej treścią obszar górniczy występuje m.in. w granicy działek: 15, 412/37, 413/37, 414/38 czy 379/35. Ważność koncesji od 01.03.2011 r. do 31.12.2019 r. Z informacji dotyczących opłaty eksploatacyjnej za wydobytą kopalinę na podstawie ww. koncesji wynika, iż wydobywanie kopaliny na terenie gminy Lubomia odnotowano odpowiednio: w I i II półroczu 2015 r., I półroczu 2016 r., II półroczu 2017 r., w I i II półroczu 2018 r. Za niewymienione okresy, w tym za I półrocze 2019 r., podatnik złożył informacje we wskazanym zakresie świadczące o braku wydobywania.

W toku kontroli w dniu 28 listopada 2019 r. organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia korekt deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2015 - 2019 z uwzględnieniem powierzchni gruntów dzierzawionych na podstawie umów zawartych ze Skarbem Państwa - Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Gliwicach oraz posiadaniem tytułu własności do działek oznaczonych nr 475/47, 379, 35, 112, 115, 116.

W przedmiotowym piśmie uwzględniona została również okoliczność objęcia części działek stanowiących własność Spółki koncesją na wydobywanie kopaliny z obszaru górniczego oraz fakt prowadzenia w ich granicach działalności wydobywczej. Podatnik 6 grudnia 2019 r. złożył korekty deklaracji, w których, na lata 2015 - 2017 w zakresie przedmiotów podatkowania skorygował powierzchnię gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej do obmiaru 1,0736 ha oraz zadeklarował pow. w obmiarze 0,6363 ha jako grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi. Za rok 2018 i 2019 w przedmiot opodatkowania podatnik włączył wyłączne powierzchnię gruntów stanowiących jego własność w obmiarze łącznym 0,8672 ha, dla której przyjął stawki opodatkowania właściwe dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (za rok 2018 - 0,2309 ha, za rok 2019 r. - 0,1990 ha) i pod wodami powierzchniowymi stojącymi (za 2018 - 0,6363 ha, za 2019 r. - 0,6682 ha).

Zgodnie ze zmianą art. 1a ust. 1 pkt 3, obowiązującą od dnia 1 stycznia 2016 r.: budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to budowle będące w posiadaniu

przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, za wyjątkiem: budowli lub ich części, w odniesieniu do których została wydana decyzja ostateczna organu nadzoru budowlanego, o której mowa w art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.), lub decyzja ostateczna organu nadzoru górniczego na podstawie której trwale wyłączono budowlę lub ich części z użytkowania. Opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają nieruchomości lub obiekty budowlane: w tym m.in. budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy. W ślad za art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 849 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości nie podlegają użytki rolne lub lasy, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej (aktualne brzmienie). Warunkiem wyłączenia użytków rolnych z opodatkowania podatkiem od nieruchomości na podstawie ww. przepisu jest faktyczne niezajmowanie gruntów do prowadzonej działalności gospodarczej. Grunty zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej to grunty, które w danym momencie wykorzystywane są do wykonywania czynności składających się na działalność gospodarczą. Grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza podlegają w myśl art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1381 z późn. zm.) opodatkowaniu podatkiem rolnym.

- podatnika o numerze karty kontowej 1/45 (osoba prawna, spółka akcyjna), który w zakresie danych o zwolnieniach podatkowych w podatku od nieruchomości składanych jako załącznik do deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2015-2016, wykazywał jako zwolnione na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 894 z późn. zm.), grunty o pow. 0,8228 ha wchodzące w skład infrastruktury kolejowej, jako całe działki ewidencyjne. Organ podatkowy nie prowadził działań w celu weryfikacji prawidłowości deklarowania przez podatnika ww. danych, w tym prawidłowości wykazanego zwolnienia na podstawie ww. przepisu.

Do końca 2016 r. zwolnienie od podatku, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, obejmowało budowle wchodzące w skład infrastruktury kolejowej w rozumieniu przepisów o transporcie kolejowym oraz zajęte pod nie grunty. Zwolnienie to przysługiwało, jeżeli:

a) zarządca infrastruktury jest obowiązany do jej udostępniania licencjonowanym przewoźnikom kolejowym lub

b) są przeznaczone wyłącznie do przewozu osób, wykonywanego przez przewoźnika kolejowego, który równocześnie zarządza tą infrastrukturą bez udostępniania jej innym przewoźnikom, lub

c) tworzą linie kolejowe o szerokości torów większej niż 1435 mm.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. art. 7 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy otrzymał nowe brzmienie (zmianę tę wprowadził art. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1923) i od początku 2017 r. zwalnia się od podatku od nieruchomości: grunty, budynki i budowle wchodzące w skład infrastruktury kolejowej w rozumieniu przepisów o transporcie kolejowym, która:

a) jest udostępniana przewoźnikom kolejowym, lub

b) jest wykorzystywana do przewozu osób, lub

c) tworzy linie kolejowe o szerokości torów większej niż 1435 mm.

Wobec tego, rozszerzenie zakresu zwolnienia dotyczyło m.in. gruntów wchodzących w skład infrastruktury kolejowej, które nie są zajęte przez budowle wchodzące w skład tej infrastruktury. Jak bowiem wynika z dodanego z dniem 1 stycznia 2017 r. załącznika nr 1

do ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1727 z późn. zm.), określającego wykaz elementów infrastruktury kolejowej, gruntami takimi są całe działki ewidencyjne, na których znajdują się pozostałe elementy infrastruktury kolejowej. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, od 1 stycznia 2017 r. wykreślono zapis, że zwolniona jest tylko ta część gruntów, która jest faktycznie zajęta przez elementy infrastruktury kolejowej. To oznacza, że infrastrukturą kolejową może być cała działka ewidencyjna. Do tej pory zwolniona była tylko ta jej część, przez którą np. przebiegają tory lub na której stoi jeden semafor.

Zgodnie z deklaracją podatnika zwolnieniem objęte były całe działki ewidencyjne wchodzące w skład infrastruktury kolejowej, oddane podatnikowi do odpłatnego korzystania, a nie jedynie grunty zajęte przez budowle wchodzące w skład tej infrastruktury.

W toku kontroli w dniu 28 listopada 2019 r. organ podatkowy wezwał ww. podatnika do złożenia korekt deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2015 - 2016 na okoliczność rozszerzenia zakresu zwolnienia od podatku gruntów o powierzchni 0,8228 ha, stanowiących całe działki ewidencyjne, w przypadku gdy zwolnieniu na podstawie ww. przepisu podlegały jedynie grunty zajęte przez budowle wchodzące w skład infrastruktury kolejowej.

Od 2017 r. podatnik deklarował jako zwolnione na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, całe działki ewidencyjne wchodzące w skład infrastruktury kolejowej.

Prowadzenie całości dokumentacji związanej z wymiarem zobowiązań podatkowych dla podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego oraz prowadzenie czynności sprawdzających mających na celu sprawdzenie terminowości, poprawności oraz zgodności ze stanem faktycznym danych wykazanych w informacjach/deklaracjach podatkowych, należało do zakresu obowiązków służbowych Inspektorów ds. podatków i opłat lokalnych w Referacie Podatków i Opłat. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 6

Wygezekwować od podatników o nr kart kontowych 601370 oraz 1/45 korekty deklaracji na podatek od nieruchomości, stosownie do art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900 z późn. zm.), mając na uwadze art. 2 ust. 1 pkt 3 oraz art. 6 ust. 6 i ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.).

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Podatków i Opłat w zakresie prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających złożonych informacji w sprawie podatku od nieruchomości, deklaracji podatkowych, stosownie do art. 272 pkt 1 lit. a, pkt 3, art. 274a § 1, § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900 z późn. zm.), mając na uwadze wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.), ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1256 z późn. zm.) oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- *W latach od 2018 do 2019 (do dnia zakończenia kontroli), nieterminowo wszczynano postępowania w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a następnie wydano decyzje w tej sprawie, w przypadkach gdy właściciel nieruchomości nie uiszczał opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości podanej w zawiadomieniu.*

Powyższe stwierdzono w roku 2018 na próbie 10 podmiotów o nr ewidencyjnych: 100064, 101517, 101822, 101836, 101917, 100190, 100495, 100532, 100564, 101170, natomiast w roku 2019 w oparciu o dane organu podatkowego dotyczyło 51 podmiotów o nr ewidencyjnych: 100002, 100064, 100090, 100111, 100158, 100190, 100205, 100258, 100313, 100495, 100530, 100532, 100564, 100581, 100599, 100654, 100778, 100844, 100859, 100917, 100953, 100990, 101032, 101153, 101170, 101245, 101276, 101308, 101372, 101383, 101436, 101517, 101585, 101632, 101723, 101822, 101849, 101859, 101860, 101890, 101917, 101991, 101995, 102028, 102110, 102123, 102137, 102147, 102169, 102184, 102239. Postępowania wobec tych podmiotów wszczynane były po upływie sześciu do dziewięciu miesięcy od terminu płatności kolejnej raty opłaty.

Powyższym naruszono art. 125 § 1 i 2, art. 139 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisami ustawy Ordynacja podatkowa, organy podatkowe powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być załatwiane niezwłocznie. Załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej -nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej. Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone na podstawie dowodów przedstawianych przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub na podstawie faktów powszechnie znanych i dowodów znanych z urzędu organowi prowadzącemu postępowanie. Stosownie do art. 6q ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w sprawach dotyczących opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują Wójtowi Gminy. Jak stanowi art. 165 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej postępowanie podatkowe wszczynane jest na żądanie strony lub z urzędu. Wszczęcie postępowania z urzędu następuje w formie postanowienia. W ślad natomiast za art. 207 § 1 tej ustawy organ podatkowy orzeka w sprawie w drodze decyzji.

Zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym do 5 września 2019 r. wyrażony w art. 6m ust. 2b (artykuł uchylony z dniem 6 września 2019 r. przez art. 15 lit. f) ustawy z dnia 19 lipca 2018 r. (Dz. U. z 2019 r., poz. 1579) zmieniającej ustawę) w związku z art. 6m ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.) w przypadku uchwalenia nowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wójt zawiadamia właściciela nieruchomości o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyliczonej jako iloczyn nowej stawki opłaty i danych podanych w deklaracji. W takim przypadku właściciel nieruchomości nie jest obowiązany do złożenia nowej deklaracji i uiszcza opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości podanej w zawiadomieniu. W przypadku gdy właściciel nieruchomości nie uiszcza opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości podanej w zawiadomieniu o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wójt wydaje decyzję określającą wysokość tej

opłaty, stosując wysokość opłaty podaną w zawiadomieniu.

Powyższe skutkowało również bądź to niedochowaniem terminu (dotyczy zmiany stawki opłaty na rok 2018) bądź zaniechaniem (dotyczy zmiany stawki opłaty na rok 2019) wydania, wobec podmiotów zalegający z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi decyzji, o których mowa w art. 6m ust. 2b (wg stanu prawnego obowiązującego do 5 września 2019 r), a w konsekwencji brakiem podejmowania bądź niemożnością dochowania terminów do podjęcia czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych wobec podmiotów zalegających z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Decyzje określające wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, do dnia zakończenia, kontroli stanowiły podstawę do wszczynania postępowania egzekucyjnego zgodnie z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 października 2014 r. w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia (Dz. U. poz. 1494 z późn. zm.).

Podejmowanie działań w ramach czynności sprawdzających przed wszczęciem postępowań w przedmiocie określenia wysokości opłaty, prowadzenie postępowań, w drodze decyzji, w przedmiocie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi należało do zakresu czynności Inspektora ds. ochrony środowiska w Referacie Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Nieruchomościami. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Nieruchomościami w zakresie terminowego wszczynania postępowań w sprawie ustalenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, umożliwiającego skuteczne podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych wobec podmiotów zalegających z tytułu ww. opłaty, stosownie do art. 6m ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2010), mając na uwadze wymogi art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2019 r., poz. 1438) w związku z art. 6b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- W latach 2016 - 2019 (do dnia zakończenia kontroli) nieprawidłowo ujmowano na kontach ksiąg rachunkowych budżetu (organu) operacje gospodarcze dotyczące środków z Funduszu Pracy na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników. Środki gromadzone na wyodrębnionym w tym celu rachunku bankowym ewidencjonowano w wyodrębnionym oddziale ksiąg rachunkowych budżetu (organu) na koncie 133 – Rachunek budżetu w korespondencji z kontem 240 – Pozostałe rozrachunki, zamiast w księgach rachunkowych Urzędu Gminy na koncie 139 – Inne rachunki bankowe w korespondencji z kontem 240 – Pozostałe rozrachunki. Powyższym naruszono zasady funkcjonowania konta budżetu 133 i konta Urzędu 139 określone w załącznikach nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.*

w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn.zm.), oraz obowiązującego do 31 grudnia 2017 r. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn.zm.).

Zgodnie z przytoczonymi przepisami, konto 139 służy do ewidencji operacji dotyczących środków pieniężnych wydzielonych na innych rachunkach bankowych niż rachunki bieżące, w tym na rachunkach pomocniczych i rachunkach specjalnego przeznaczenia.

Natomiast konto 133 służy do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na bankowych rachunkach budżetu. Zapisy na koncie 133 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić zgodność zapisów między jednostką a bankiem. Na stronie Wn konta 133 ujmuje się wpływy środków pieniężnych na rachunek budżetu, na stronie Ma konta 133 ujmuje się wypłaty z rachunku budżetu.

Dofinansowanie kosztów szkolenia młodocianych pracowników odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59 z późn.zm.). Zgodnie z art. 122 ust. 8, ust. 9, ust. 10 ustawy Prawo oświatowe, dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników jest finansowane ze środków Funduszu Pracy, które są przekazywane na wyodrębniony rachunek bankowy urzędu wojewódzkiego. Z kolei wojewoda otrzymane środki na ten cel przekazuje na wyodrębniony rachunek bankowy gminy.

Powyższe środki wpłynęły na wyodrębniony rachunek bankowy w następujących kwotach:

- w 2016 r. według umowy PSV.3121.3.3.2016 (113) na łączną kwotę 132.137,00 zł,
- w 2017 r. według umowy PSVa.3121.1.1.2017 (114) na łączną kwotę 129.284,00 zł,
- w 2018 r. według umowy PSVa.3121.1.3.2018 (115) na łączną kwotę 115.862,00 zł.

Powyższe skutkowało tym, że w bilansach z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego Gminy Lubomia sporządzonych na dzień 31 grudnia 2016 r., na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz na dzień 31 grudnia 2018 r. wykazano środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym Funduszu Pracy po stronie aktywów w poz. I.1.2. Pozostałe środki pieniężne w kwotach salda konta 133 – Fundusz Pracy – Kształcenie Młodocianych Pracowników, a po stronie pasywów w poz. I.3. Pozostałe zobowiązania w kwotach salda konta 240 związanego z Funduszem Pracy – Kształcenie Młodocianych Pracowników.

Salda ww. kont wynosiły: na dzień 31 grudnia 2016 r. – 50.336,30 zł, na dzień 31 grudnia 2017 r. – 13.688,15 zł, na dzień 31 grudnia 2018 r. – 6.146,93 zł.

Powyższe dane winny być wykazywane w bilansach jednostki Urząd Gminy Lubomia.

Bilanse z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego Gminy Lubomia sporządzone wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r., na dzień 31 grudnia 2017 r., na 31 grudnia 2018 r. podpisali: p. Małgorzata Kolarczyk – Skarbnik Gminy i p. Czesław Burek – Wójt Gminy.

Zadania w zakresie księgowania na kontach budżetu (organu) oraz sporządzania sprawozdań w zakresie operacji finansowych dokonywali pracownicy Referatu Budżetu, którzy podlegali bezpośrednio Zastępcy Skarbnika.

Wniosek nr 9

Zapewnić ewidencjonowanie operacji gospodarczych związanych ze środkami otrzymanymi z Funduszu Pracy na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników w księgach rachunkowych Urzędu Gminy, stosownie do wymogów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

- *W 2018 r. wyksięgowano pod datą 31 grudnia z ewidencji księgowej budżetu (organu) z konta 134 – „Kredyty bankowe” i konta 260 – „Zobowiązania finansowe” w korespondencji z kontem 909 – „Rozliczenia międzyokresowe” przypisane naliczone odsetki od zawartych umów kredytowych i umów pożyczek, w wyniku czego powstały salda zerowe.*

Było to niezgodne z zasadami funkcjonowania kont 134, 260 i 909 zawartymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn.zm.). Zgodnie z powyższymi przepisami, konto 134 służy do ewidencji kredytów bankowych zaciągniętych na finansowanie budżetu. Na stronie Wn konta 134 ujmuje się spłatę lub umorzenie kredytu. Na stronie Ma konta 134 ujmuje się kredyt bankowy na finansowanie budżetu oraz odsetki od kredytu bankowego. Konto 134 może wykazywać saldo Ma oznaczające zadłużenie z tytułu kredytów zaciągniętych na finansowanie budżetu (tj. kredyt i odsetki od kredytu). Konto 260 służy do ewidencji zobowiązań zaliczanych do zobowiązań finansowych, a w szczególności z tytułu zaciągniętych pożyczek. Na stronie Wn konta 260 ujmuje się wartość spłaconych zobowiązań finansowych, a na stronie Ma ujmuje się wartość zaciągniętych zobowiązań finansowych. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 260 powinna zapewnić możliwość ustalenia stanu zobowiązań z poszczególnymi kontrahentami według tytułów zobowiązań.

Natomiast konto 909 służy do ewidencji rozliczeń międzyokresowych. Na stronie Wn konta 909 ujmuje się w szczególności koszty finansowe okresu sprawozdawczego stanowiące wydatki przyszłych okresów (np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek w korespondencji z kontami 134 lub 260), a na stronie Ma – przychody finansowe stanowiące dochody przyszłych okresów (np. subwencje i dotacje przekazane w grudniu dotyczące następnego roku budżetowego). Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 909 powinna umożliwić ustalenie stanu rozliczeń międzyokresowych według ich tytułów. Konto 909 może wykazywać saldo Wn i Ma.

Powyższe zapisy funkcjonowania ww. kont znalazły się także w Planie kont budżetu stanowiącym załącznik nr 4 do Zarządzenia Nr RO.120.19.2014 Wójta Gminy Lubomia z dnia 28 grudnia 2014 r. wraz z późniejszymi zmianami.

Według wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli przez p. Małgorzatę Kolarczyk – Skarbnika Gminy, podczas procedury sporządzania sprawozdania finansowego za rok 2018 powzięto

w wątpliwość wykazywanie w bilansie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego Gminy Lubomia danych dotyczących odsetek od kredytów i pożyczek, księgowanych na kontach 134 i 260. Kwoty naliczonych odsetek od kredytów i pożyczek wynikają z otrzymanych harmonogramów spłaty, ale wielkości te podlegają ciągłym zmianom stosownie do kształtowania się stawek określonych w konkretnych umowach (kredytów czy pożyczek).

W myśl art. 28 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351) zobowiązania wycenia się na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty. Uznano zatem, w zgodzie z zasadą ostrożnej wyceny, że w bilansie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego Gminy Lubomia winny znaleźć się zobowiązania finansowe wynikające z samych kredytów i pożyczek bez odsetek, których kwoty na dzień bilansowy nie wymagają zapłaty.

Skutkiem wyksięgowania odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek stanowiących rozliczenia przyszłych okresów z ww. kont było niewykazanie danych w bilansie z wykonania budżetu Gminy Lubomia sporządzonego za 2018 r., w aktywach w pozycji III „Inne aktywa” oraz w pasywach w pozycji I.1. „Zobowiązania finansowe”.

Dokumentem PK nr 1 w dniu 2 stycznia 2019 r. dokonano ujęcia w ewidencji księgowej budżetu (organu) przypisu odsetek od kredytów i pożyczek w kwotach wyksięgowanych na koniec 2018 r.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej do kont 134, 260, 909 należały do pracowników Referatu Budżetu, którzy podlegali bezpośrednio Zastępcy Skarbnika z zakresu księgowości budżetowej.

Wniosek nr 10

Zapewnić prawidłowe ujmowanie odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek w ewidencji księgowej budżetu (organu) na kontach 134 i 260 w korespondencji z kontem 909, stosownie do zasad funkcjonowania powyższych kont opisanych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.).

- Do dnia zakończenia kontroli, w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Lubomia na koncie 011 „Środki trwale” pozostawała wartość zadania pn. „Przebudowa budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Syryni – drenaż opaskowy oraz termomodernizacja ścian fundamentowych w budynku ZSO w Syryni” pomimo, iż budynek szkoły, aktualnie w wyniku przekształcenia - Szkoły Podstawowej im. Romana Dworczaka w Syryni wraz z nieruchomością gruntową znajdował się w ewidencji ww. jednostki oświatowej na podstawie decyzji nr RR.6844.00004.2015.KR z dnia 21 września 2016 r. oraz nr RR.6844.00002.2019.KR z dnia 24 czerwca 2019 r. o przekazaniu nieruchomości w trwały zarząd. Powyższe zadanie zostało wprowadzone do ewidencji księgowej środków trwałych na podstawie dowodu OT nr 18/2017 z dnia 15 listopada 2017 r. w wysokości 565.492,08 zł.

Zgodnie z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów

jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 191, późn. zm.), przez środki trwale należy rozumieć środki, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości, w tym środki trwale stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego, otrzymane w zarząd lub użytkowanie i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r., poz. 2342 z późn. zm.), przez środki trwale rozumie się rzeczowe aktywa trwale i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 011 określonymi w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia, konto 011 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością jednostki.

Wartość ww. nakładów inwestycyjnych stanowiła część składową inwestycji realizowanej na podstawie decyzji Starosty Wodzisławskiego nr 0774/14 z dnia 11 sierpnia 2014 r. w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego oraz udzielenia pozwolenia na budowę obejmującego Przebudowę Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Syryni wraz z nadbudową zmienionej decyzją nr 0635/15 z dnia 15 lipca 2015 r. Wykonane dotychczas prace stanowią ok. 15% prac ujętych ww. pozwoleniu na rozbudowę i nadbudowę. Zgodnie z treścią wyjaśnień złożonych przez pracowników Urzędu Gminy Lubomia na chwilę obecną Gmina nie planuje wykonania dalszych prac związanych z realizacją następnych etapów przebudowy, natomiast składniki majątkowe wytworzone przy realizacji zadania zostały przekazane do faktycznego użytkowania na rzecz Szkoły Podstawowej w Syryni z dniem podpisania protokołu odbioru końcowego robót, sporządzonego w dniu 16 listopada 2017 r.

Na podstawie decyzji Wójta Gminy Lubomia Nr RR.6844.00004.2015.KR z dnia 21 września 2016 r. w sprawie ustanowienia trwałego zarządu na rzecz Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Syryni, a następnie decyzji nr RR.6844.00002.2019.KR z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie wygaśnięcia trwałego zarządu przysługującego likwidowanej jednostce organizacyjnej, tj. Zespołowi Szkół Ogólnokształcących w Syryni z równoczesnym ustanowieniem trwałego zarządu na rzecz jednostki organizacyjnej utworzonej w wyniku przekształcenia tj. Szkoły Podstawowej im. Romana Dworczaaka w Syryni - nieruchomości zabudowaną budynkiem Szkoły Podstawowej, budynkiem hali widowiskowo-sportowej z łącznikiem oraz boiskiem sportowym wielofunkcyjnym – nieodpłatnie przekazano do ww. jednostki. Powyższą operację ujęto w ewidencji pozabilansowej Urzędu Gminy Lubomia na koncie 950-00-00717.

Tym samym ulepszenie obiektu, będącego na stanie środków trwałych w innej jednostce, nie powinno pozostawać na koncie 011 urzędu, bowiem nie stanowi wartości ulepszenia środka trwałego pozostającego w dyspozycji urzędu.

Zgodnie z rozdziałem IV – Obieg dokumentów – dokumentowanie operacji księgowych § 14 pkt 7, 8 i 9 – dokumentowanie zakupów towarów, materiałów i usług dokonywanych w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych zarządzenia nr 0152/13/2007 Wójta Gminy Lubomia z dnia 31 maja 2007 r. w sprawie zatwierdzenia instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo- księgowych w Urzędzie Gminy Lubomia wydziałem merytorycznym zobligowanym do sporządzenia dokumentów stanowiących podstawę do zaewidencjonowania operacji dotyczących inwestycji tj.: dowody OT – przyjęcia środka trwałego, czy dowody PT – przekazania – przejęcia środka trwałego był Referat Gospodarki Komunalnej, Inwestycji i Środków Zewnętrznych.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej należały do pracowników Referatu Budżetu. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Małgorzata Kolarczyk – Skarbnik Gminy Lubomia.

Wniosek nr 11

Przekazać efekty inwestycyjne uzyskane w wyniku realizacji zadania pn. „Przebudowa budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Syryni – drenaż opaskowy oraz termomodernizacja ścian fundamentowych w budynku ZSO w Syryni” na stan środków trwałych pozostających w dyspozycji jednostki organizacyjnej Gminy Lubomia, mając na uwadze art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) w związku z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania konta określone w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia.

- *W 2018 r. zaniechano bieżącego ujmowania w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Lubomia zmian w stanie środków trwałych na koncie 011-00 – „Środki trwałe – grunty” w związku z nabyciem przez Gminę Lubomia prawa własności nieruchomości na mocy 2 decyzji Wojewody Śląskiego wydanych w 2018 r.*

Naruszono tym art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r., poz. 2342 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami ustawy, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić w postaci zapisu każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych. Było to również niezgodne z zasadami funkcjonowania konta 011 wynikającymi z postanowień załącznika nr 3 do:

- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.),

- obowiązującego od stycznia 2018 r. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.).

Zgodnie z przywołanymi regulacjami, na stronie Wn konta 011 ujmuje się zwiększenia stanu środków trwałych, w szczególności nieodpłatne przyjęcie środków trwałych. Księgowanie na stronie Wn konta 011 zwiększeń stanu środków trwałych w związku z ich nieodpłatnym otrzymaniem przyjęto również w zakładowych planach kont dla Urzędu Gminy Lubomia obowiązujących w latach 2016 - 2019.

Powyższe dotyczyło 5 nieruchomości nabytych nieodpłatnie w drodze komunalizacji przez Gminę Lubomia, tj.

- na podstawie Decyzji Wojewody Śląskiego nr NWXV.7510.1.370.2016 z dnia 5 grudnia 2018 r., która stała się ostateczna z dniem 27 grudnia 2018 r., wpłynęła do Urzędu Gminy Lubomia z systemu ePUAP dnia 5 lutego 2019 r., obejmowała działkę nr 851/38 o pow. 0,0740 ha, działkę nr 1809/68 o pow. 0,0833 ha, działkę nr 1810/68 o pow. 0,1797 ha, które zostały ujęte w księgach rachunkowych 2019 r., zamiast w księgach 2018 r.

- na podstawie Decyzji Wojewody Śląskiego nr NWXV.7510.1.30.2016 z dnia 26 listopada 2018 r., która stała się ostateczna z dniem 11 grudnia 2018 r., wpłynęła do Urzędu Gminy Lubomia z systemu ePUAP dnia 7 lutego 2019 r., obejmowała działkę nr 1120/362 o pow. 0,0040 ha oraz działkę nr 1122/362 o pow. 0,0020 ha, które zostały ujęte w księgach rachunkowych 2019 r., zamiast w księgach 2018 r.

Powyższe nieruchomości ujęto w ewidencji środków trwałych w dacie otrzymania informacji z Referatu Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Nieruchomościami.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do Zarządzenia nr RO.120.19.2014 Wójta Gminy Lubomia z dnia 28 grudnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości Urząd Gminy Lubomia zobowiązuje się do stosowania określonych ustawą zasad rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiających jego sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy. W ramach przyjętych zasad rachunkowości stosuje się następujące uproszczenia: dowody księgowe dotyczące miesiąca sprawozdawczego ewidencjonowane są pod datą miesiąca którego dotyczą i są ujmowane w sprawozdawczości danego okresu, jeśli wpłynęły do Referatu Budżetu: dla sprawozdań miesięcznych do 8 marca dnia następnego miesiąca; dla sprawozdań rocznych do 30 marca roku następnego.

Zgodnie z załącznikiem do zarządzenia nr RO.120.21.2014 Wójta Gminy Lubomia z dnia 28 grudnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy Lubomia w części IV – „Inwentaryzacja” w § 12 – „Terminy i częstotliwość przeprowadzenia inwentaryzacji” w pkt 2, inwentaryzację przeprowadza się raz w ciągu czterech lat – środków trwałych, pozostałych środków trwałych w użytkowaniu oraz maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie znajdujących się na terenie strzeżonym. Protokół z weryfikacji gruntów został sporządzony na dzień 31 grudnia 2018 r. Zgodnie z zestawieniem obrotów i sald kont analitycznych dla grupy 0 grunty, stan środków trwałych wynosił 7.550.769,12 zł. Zestawienie obrotów i sald w układzie syntetycznym wynosiło 7.345.992,35 zł. Różnica w kwocie 204.776,77 zł, zgodnie z zapisami protokołu dotyczyła gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa i oddane w użytkowanie wieczyste Gminie Lubomia, ujętych na koncie pozabilansowym.

Przyczyną nieprawidłowości zgodnie z wyjaśnieniami było przeoczenie Kierownika Referatu Budżetu oraz Inspektora w tymże referacie na skutek nawału pracy wynikającym z obowiązku sporządzenia do dnia 15.02.2019 r. sprawozdania statycznego SG-01 o wartości środków trwałych za 2018 rok.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej środków trwałych stanowiących własność Gminy Lubomia - syntetycznej należały do Kierownika Referatu Budżetu, analitycznej – do Inspektora ds. Plac. Nadzór w tym zakresie należał do p. Małgorzaty Kolarczyk – Skarbnika Gminy Lubomia.

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu w zakresie bieżącego ujmowania zmian w stanie środków trwałych w księgach rachunkowych związanych z nabywaniem przez Gminę Lubomia prawa własności nieruchomości

na mocy decyzji Wojewody Śląskiego, stosownie do art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn.zm.), mając na uwadze zasady funkcjonowania konta 011 wynikające z opisu zasad określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych), mając na uwadze art. 68 oraz 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

- *W latach 2016 - 2017 w rocznym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego w kolumnie „Dochody otrzymane” w dziale 758 „Różne rozliczenia”, rozdziale 75801 „Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego”, § 2920 „Subwencje ogólne z budżetu państwa” wykazano otrzymaną subwencję oświatową w kwocie innej niż wynikało to z ksiąg rachunkowych organu oraz wpływu środków z tego tytułu na bankowy rachunek budżetu. W myśl § 3 ust. 4 pkt 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1015 z późn. zm.), w kolumnie „Dochody otrzymane” wykazuje się kwoty subwencji ogólnej, które wpłynęły na rachunek bankowy jednostek samorządu terytorialnego w okresie sprawozdawczym. Ponadto, zgodnie z § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia, sprawozdania jednostkowe są sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych na podstawie ewidencji księgowej. W myśl z kolei § 9 ust. 1 i ust. 2 ww. rozporządzenia kierownicy, jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.*

Powyższe w szczególności dotyczyło:

- *roku 2016, gdzie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r., zgodnie z ewidencją księgową konta 133 „Rachunek budżetu”, na rachunek budżetu wpłynęły dochody z tytułu subwencji oświatowej w kwocie 6.557.552,00 zł, natomiast w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego za okres od początku roku do 31 grudnia 2016 r. w rozdziale 75801, w § 2920, w kolumnie 8 „Dochody otrzymane” wykazano kwotę 6.066.938,00 zł. Różnicę stanowiła kwota 490.614,00 zł;*
- *roku 2017 gdzie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r., zgodnie z ewidencją księgową konta 133 „Rachunek budżetu”, na rachunek budżetu wpłynęły dochody z tytułu subwencji oświatowej w kwocie 6.785.013,00 zł, natomiast w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego za okres od początku roku do 31 grudnia 2017 r. w rozdziale 75801, w § 2920, w kolumnie 8 „Dochody otrzymane” wykazano kwotę 6.240.279,00 zł. Różnicę stanowiła kwota 544.734,00 zł.*

Zgodnie z treścią wyjaśnień złożonych w toku kontroli przez pracowników Urzędu Gminy Lubomia, powyższe wynikało z oczywistej pomyłki pracownika, który sporządzał sprawozdania, a podczas podpisywania błędy nie zostały wychwycone.

Sporządzanie sprawozdań budżetowych, w tym m.in. Rb-27S należało do zakresu obowiązków Inspektora ds. księgowości budżetowej w Referacie Budżetu, podległego

bezpośrednio Zastępcy Skarbnika z zakresu księgowości budżetowej.

Ww. sprawozdania Rb-27S podpisali: p. Małgorzata Kolarczyk – Skarbnik Gminy Lubomia wraz z p. Bogdanem Burek – Zastępca Wójta Gminy Lubomia (dot. sprawozdania za 2016 r.) oraz p. Romanem Bizoń – Sekretarzem Gminy Lubomia (dot. sprawozdania za 2017 r.), działających każdorazowo z upoważnienia Wójta Gminy.

Dane w powyższym zakresie za 2018 r. zostały prawidłowo zaprezentowane w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego.

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu w zakresie przygotowania danych dotyczących dochodów otrzymanych z tytułu subwencji ogólnej, niezbędnych do sporządzania sprawozdań Rb-27S, stosownie do § 3 ust. 5 pkt 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1393 z późn. zm.) oraz § 6 ust.1 pkt 1, § 9 ust.1 i ust. 2 ww. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie inwentaryzacji:

- *W 2016 r. powierzone kontrahentom własne środki trwale zinwentaryzowano drogą spisu z natury, czym naruszono art. 26 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanym przepisem, inwentaryzacji powierzonych kontrahentom własnych środków trwałych dokonuje się drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu aktywów. Z powyższych przepisów wynika, że kontrahenci winni przeprowadzić inwentaryzację we własnym zakresie, jednocześnie powiadamiając właściciela środków trwałych o wynikach tej inwentaryzacji.*

W Zarządzeniu Nr RO.120.11.2016 Wójta Gminy Lubomia z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w drodze spisu z natury według stanu na 31 grudnia 2016 r., wskazano, iż należy przeprowadzić pełną inwentaryzację składników majątkowych w jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych.

W dokumentach dotyczących rozliczenia końcowego (ilościowo-wartościowego) z przeprowadzonej inwentaryzacji były załączniki do rozliczenia końcowego inwentaryzacji środków trwałych świadczące o przeprowadzeniu inwentaryzacji przez zespoły spisowe w LKS-ach Lubomia, Nieboczowy, Buków i Syrynia oraz w OSP Lubomia, Syrynia, Buków, Nieboczowy.

Projekt ww. zarządzenia przygotowała p. Małgorzata Kolarczyk – Skarbnik Gminy.

Wniosek nr 14

Przeprowadzać inwentaryzację środków trwałych przekazanych innym podmiotom poprzez uzyskanie od nich potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu aktywów, zgodnie z wymogami art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.).

W zakresie dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych:

- *W latach 2016 - 2017 nieprawidłowo przeprowadzono konkursy ofert na zadania w zakresie upowszechnienia kultury fizycznej i sportu, co polegało na przyjęciu jako prawidłowych wniosków klubów sportowych pomimo, że wnioski nie spełniały wymogów formalnych w zakresie niezbędnych załączników do złożonych wniosków.*

Powyższym naruszono zapisy § 8 pkt 6 i 7 Uchwały nr XIV/86/2015 Rady Gminy Lubomia z dnia 8 października 2015 r. w sprawie określenia warunków i trybu wspierania finansowego rozwoju sportowego na terenie Gminy Lubomia zgodnie z którymi w przypadku stwierdzenia uchybień formalno-prawnych lub wad wniosku, Wójt Gminy Lubomia wyznacza termin, nie krótszy niż 7 dni i nie dłuższy niż 14 dni i wzywa klub sportowy do ich usunięcia lub uzupełnienia wniosku. Wniosek, którego wad nie usunięto lub który nie został uzupełniony pozostawia się bez rozpatrzenia. Było to niezgodne również z załącznikiem nr 1 do Uchwały nr XIV/86/2015 Rady Gminy Lubomia z dnia 8 października 2015 r. dotyczącym wzoru wniosku o przyznanie dotacji na wsparcie projektu z zakresu rozwoju sportowego na terenie Gminy Lubomia.

Powyższe dotyczyło następujących wniosków:

- *wniosku z 12 sierpnia 2016 r. Ludowego Klubu Sportowego „Silesia” z Lubomi na realizację zadania „Upowszechnienie kultury fizycznej i sportu w 2017 r.” oraz wniosku z 12 sierpnia 2016 r. na realizację zadania „Upowszechnienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży” do których nie zostały załączone sprawozdania merytoryczne i finansowe (bilans, rachunek wyników lub rachunek zysków i strat, informacja dodatkowa) za ostatni rok oraz brak było wypełnionej rubryki „liczba uczestników” poszczególnych działań w zakresie realizacji projektu. Ponadto do ww. wniosku oraz do korekty wniosku z dnia 23 stycznia 2017 r. na realizację zadania „Upowszechnienie kultury fizycznej i sportu w 2017 r.” oraz do wniosku i korekty wniosku z dnia 23 stycznia 2017 r. na realizację zadania „Upowszechnienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży” nie zostały wypełnione oświadczenia składane przez wnioskodawców, że w ramach składanego wniosku przewiduje się pobieranie / niepobieranie opłat od adresatów zadania oraz że klub sportowy jest związany niniejszym wnioskiem przez okres... od dnia.... jak również w tabeli „Kalkulacja przewidywanych kosztów realizacji projektu” ppkt 2 – „Kosztorys ze względu na rodzaj kosztów” nie wypełniono rubryk dotyczących: „Ilości jednostek”, „Kosztu jednostkowego” oraz „Rodzaju miary”.*

- *wniosku z 11 sierpnia 2017 r. Ludowego Klubu Sportowego „Naprzód 32” Syrynia na realizację zadania „Upowszechnienie kultury fizycznej i sportu w 2018 r. oraz korekty ww. wniosku z dnia 17 stycznia 2018 r. oraz wniosku złożonego w dniu 11 sierpnia 2017 r. przez Ludowy Klub Sportowy „Naprzód 32” Syrynia na zadanie „Upowszechnienie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży w 2018 r” oraz korekty ww. wniosku z dnia 17 stycznia 2018 r. nie załączono kserokopii aktualnie posiadanych ważnych licencji potwierdzonych za zgodność z oryginałem.*

Zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2016 r., poz. 176 z późn. zm., obecnie Dz.U. z 2019 r. poz. 1468 z późn. zm.) w związku z postanowieniami § 3 oraz § 8 Uchwały nr XIV/86/2015 z dnia 8 października 2015 r. organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może określić, w drodze uchwały, warunki i tryb finansowania zadania własnego, o którym mowa w ust. 1, wskazując w uchwale cel publiczny z zakresu sportu, który jednostka ta zamierza osiągnąć.

Dotacja na realizację projektu w zakresie rozwoju sportu może być przyznana klubowi sportowemu działającemu na obszarze Gminy Lubomia, niedziałającemu w celu osiągnięcia zysku z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r.

o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2014 r. poz. 715 z późn. zm.). W uchwale określono warunki merytoryczne, jakie powinien spełniać projekt nim objęty.

Umowa z dnia 23 lutego 2017 r. pomiędzy Gminą Lubomia a Ludowym Klubem Sportowym „Silesia” Lubomia na realizację zadania pn. „Upowszechnienie kultury fizycznej i sportu w 2017 r.” oraz na realizację zadania „upowszechnienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży” została zawarta przez p. Czesława Burek – Wójta Gminy przy kontrasygnacie p. Małgorzaty Kolarczyk – Skarbnika Gminy.

Umowa z dnia 22 lutego 2018 r. pomiędzy Gminą Lubomia a Ludowym Klubem Sportowym „Naprzód 32” Syrynia na realizację zadania pn. „Upowszechnienie kultury fizycznej i sportu w 2018 r.” oraz „Upowszechnienie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży w 2018 r.” została zawarta przez p. Czesława Burek – Wójta Gminy przy kontrasygnacie p. Małgorzaty Kolarczyk – Skarbnika Gminy.

Nie wezwano klubów sportowych do uzupełnienia złożonych wniosków. Z udzielonej odpowiedzi wynika, że Zastępca Wójta został poinformowany przez pracownika, że wnioski są kompletne pod względem formalnym, dlatego też nigdy nie proszono o pełną dokumentację aby je zweryfikować.

Zadania w zakresie weryfikacji powyższych ofert, które zostały następnie przyjęte do realizacji należały do byłego Inspektora ds. Kultury Fizycznej i Sportu. Bezpośredni nadzór w tym zakresie sprawowała Kierownik Referatu Organizacyjnego, Spraw Obywatelskich, Oświaty, Kultury Fizycznej i Sportu, obecnie Kierownik Referatu Organizacyjnego, Spraw Obywatelskich i Oświaty.

Wniosek nr 15

Wzmocnić nadzór nad osobą merytorycznie odpowiedzialną za opiniowanie wniosków o wsparcie finansowe przedsięwzięć z zakresu rozwoju sportu na terenie Gminy Lubomia zgodnie z Uchwałą nr XIV/86/2015 z dnia 8 października 2015 r. Rady Gminy Lubomia w sprawie określenia warunków i trybu wspierania finansowego rozwoju sportowego na terenie Gminy Lubomia mając na uwadze art. 27 ust. 2 w związku z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1468 z późn. zm.) oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 689 z późn. zm.).

- Przyjęto jako prawidłowe sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego pn.: „Upowszechnienie kultury fizycznej i sportu w 2017 r.” od Ludowego Klubu Sportowego „Silesia” Lubomia w którym wykazano, że koszty energii elektrycznej na ogólną kwotę 1.185,15 zł zostały pokryte z dotacji dopiero w dniu 12 stycznia 2018 r. pomimo, że zgodnie z postanowieniami § 12 ust.1 w związku z § 3 ust. 1 umowy w sprawie określenia warunków i trybu wspierania finansowego rozwoju sportowego na terenie Gminy Lubomia pn. „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w 2017 r.” zawartej w dniu 23 lutego 2017 r. przekazane środki finansowe zleceniobiorca zobowiązany był wykorzystać w terminie od dnia 23 lutego 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. Zgodnie z §12 ust. 1 ww. uchwały dotacja podlega szczegółowemu rozliczeniu finansowemu i rzeczowemu w sprawozdaniu, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do uchwały. Zgodnie z art. 126 w związku z art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2017 r. poz. 2077 z późn.zm.) dotacje są wydatkami budżetu, które*

podlegają szczególnym zasadom rozliczania i przeznaczone są m.in. na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym. W ślad za art. 251 ust. 4 tej ustawy wykorzystanie dotacji następuje w szczególności przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona, albo, w przypadku gdy odrębne przepisy stanowią o sposobie udzielenia i rozliczenia dotacji, wykorzystanie następuje przez realizację celów wskazanych w tych przepisach.

Zadania w zakresie rozliczania dotacji należały do byłego Inspektora ds. Kultury Fizycznej i Sportu. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Organizacyjnego, Spraw Obywatelskich, Oświaty, Kultury Fizycznej i Sportu, obecnie Kierownik Referatu Organizacyjnego, Spraw Obywatelskich i Oświaty.

Wniosek nr 16

Ponownie rozliczyć dotację udzieloną dla Ludowego Klubu Sportowego „Silesia” Lubomia zgodnie z postanowieniami umowy z dnia 23 lutego 2017 r., na zadanie „Upowszechnienie kultury fizycznej i sportu w 2017 r.” w przypadku stwierdzenia nieprawidłowego wykorzystania środków finansowych wyegzekwować ich zwrot do budżetu, mając na uwadze postanowienia umowy dotacji oraz art. 251 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

Wniosek nr 17

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Organizacyjnego, Spraw Obywatelskich i Oświaty odpowiedzialnymi za rozliczenie dotacji dla jednostek spoza sektora finansów publicznych, mając na uwadze z § 12 uchwały Nr XIV/86/2015 Rady Gminy Lubomia z dnia 8 października 2015 r. w sprawie określenia warunków i trybu wspierania finansowego rozwoju sportowego na terenie Gminy Lubomia oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w **zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, w **terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej